

Feernes liv

Af Dora van Gelder (oversat af Niels Brønsted)

Fra "The Real World of Fairies"

Oversættelse i Teosofia, december 1991

En af hovedforskellene på det synspunkt, mennesket og en fe, eller et hvilket som helst andet medlem af engleriget, har, er, at vi lever i en formverden, mens de lever i en livsverden. Vores tanker vedrører primært den form, ting har, og vi går sjældent længere end det. Men feer er hovedsagelig optaget af energien og livet, der strømmer omkring og inden i formen — det liv som er alle vegne.

Hvis vi f.eks. ser på et træ, reagerer vi på dets størrelse, form, farve, blade og frugter. Disse ting tilsammen udgør dets skønhed for os. Men hvis vi tænker over det, er det en temmelig begrænset måde at betragte den verden, vi lever i, på.

Feerne derimod ser først træets ånd og reagerer på dets vitale energi. For en fe er træet en levende, åndende personlighed, som udtrykker sig i den form, vi ser. Derfor er der en udveksling af følelse, en gensidig respons, mellem feen og træet. På den måde lever feer et liv, som er langt mindre begrænset og meget mere interessant end vores.

Vi mennesker er så hæmmet af vores sansers begrænsninger, at vi ofte bliver alt for tidligt gamle af lutter kedsomhed over vores statiske verdens dræbende ensformighed. Vi føler for de kæledyr, vi kan lide, som f.eks. katte eller hunde, og nogle få usædvanlige mennesker kan føle noget i retning af et personligt venskab for træer og blomster, men forholdet mellem feerne og de skabninger, der lever omkring dem, er så anderledes, at det næsten er en helt anden tilværelsesform. Da dette punkt er vigtigt, vil jeg gerne forklare det nærmere.

Størstedelen af vores verden består af livløse genstande eller ting, der ser ud til at være døde. Ikke alene er vi uvidende om dyrs, planters og stens virkelige liv, men vi fylder vores tilværelse med ting — som stole, borde, fødemidler, skrivemaskiner, biler eller fjernsyn. Vi lever i en genstandsverden.

Men en fe oplever aldrig noget af den karakter. Han lever i en verden, hvor hvert græsstrå og hvert blad dirrer af følelsen af at være levende. I hans verden udtrykker

næsten alting sig i en eller anden rytme. Græs har en bestemt type pulserende liv, hvert træ er en personlig ven, og blomsterne, fuglene, insekterne og fiskene er som børn for feen.

Derudover lever han i en venskabelig verden med tusinder af skabninger, der ingen fysisk form har. Alting, fra sommerfuglene til bladene der svæver i vinden, er fyldt med et løssluppet, muntert liv, og han mærker det og føler sig beslægtet med det, blot fordi han selv er levende. Hans verden pulserer med liv, bevægelse og følelse — disse er dens mest karakteristiske kendetegn.

Blot et enkelt blik på den verden, feen lever i, er nok til at afsløre denne særlige egenskab. Det er ikke en overfladeverden — med hud, skal eller bark, med skarpe kanter og adskilte væsener — men en tilstand, hvor alting smelter sammen med alt andet på en forbløffende måde. Intet er statisk, alt er dynamisk.

Lad os begynde med feen selv. Når man ser på ham, opdager man, at han ingen hud har. Han er først og fremmest en skyformation. Hvis man prøvede at røre ved ham, ville der ikke være noget punkt, hvor man kunne sige: »Her har vi hans ydre lag«, for selvom stoftætheden stiger efterhånden, som man nærmer sig hans center, er det en gradvis forøgelse. Der er ingen hud- eller pelsgrænse, der afmærker ham.

På samme måde er træer, græsser og alt andet i hans verden lyssøjler eller glødende farver, der blander sig, smelter sammen og glider over i omgivelserne. Det er som at leve i en flydende verden, hvor skabninger har former, som er tilstrækkelig klare til, at man kan skelne dem, men som er glødende, gennemsigtige og evigt skiftende.

Fordi han lever i en verden, der pulserer af liv, har feen sit eget syn på tingene. Det er langt enklere end vores. Feer er realister i langt højere grad, end vi er. De har ingen komplicerede og sammensatte følelser og idéer som os, fordi de ikke har nogen besiddertrang, angst eller misundelse. Derfor har de ingen illusioner, men ser tingene klart og går direkte til sagen.

Det er rigtigt, at de klæder sig ud og spiller komedie, men de er hele tiden klare over, hvad de gør. For dem er det ren morskab og ikke en måde at undslippe en knugende virkelighed på. Denne realisme giver dem en forbavsende ligefremhed. De har intet at skjule, og intet at skjule sig for. Hvis en skov skal brændes ned, prøver de ikke at lyve for sig selv — de accepterer det. De accepterer de ubehagelige ting (som er relativt få) på linje med det langt større antal behagelige oplevelser.

Derudover er der en anden bemærkelsesværdig forskel på feer og mennesker. Vi lever vores vågne liv i en fast fysisk verden, hvor vores fantasi og følelser spiller en vis rolle, det er sandt, men en rolle som er konstrueret og begrænset. Feerne bliver imidlertid ikke hindret af fast stof. Den groveste form for stof i deres legeme er tyndere og finere end vores fineste luftart. I virkeligheden ligger det meget tæt på følelse, så når de føler noget, gennemtrænger det hele deres legeme — følelsen skyller igennem dem. Faktisk laver de ikke andet end at føle følelser og være levende. Bortset fra nogle få fremskredne typer har feer ikke ret megen tænkeevne.

Jeg mener ikke, at de er uintelligente, men de behøver ikke kæmpe for tilværelsen eller for at blive lykkelige. De behøver ikke bekymre sig om de ting, der udgør det fysiske livs besværligheder så som fattigdom, sult, tørst eller husly. De har ikke brug for penge og er ikke på nogen måde afhængige af dem.

Af den grund er hele deres mål i tilværelsen anderledes end vores. Det er rigtigt, at de har samme forhold til engle, som dyr har til menneskeheden, og det er også rigtigt, at dyr har enkle behov og ikke er motiveret på samme måde som os. Men dyr lever omgivet af det, vi kalder naturlige fjender, mens feerne lever omgivet af naturlige venner. Derfor lever de muntert og lykkeligt fra dag til dag og beskæftiger sig kun med interessante ting, og deres mål er i stadig stigende grad at nyde denne mættede tilværelse.

De er imidlertid meget bevidste om at være en del af en stor samarbejdsplan, og derfor føler de sig trygge. Englen er altid til stede og kan lede dem og stimulere dem til højere udvikling. De har en følelse af ærbødighed og respekt (men absolut ingen frygt) for den engel, der har ansvaret for deres liv og arbejde.

Jeg spurgte engang en af mine fevenner, hvem der var hans overordnede og havde kommandoen over hans distrikt, og det var sjovt at se hans reaktion. Han røg en meter op i luften ved tanken om én, der var så højt hævet over ham, og for hvem han havde så venskabelige følelser. Men for også at give mig et indtryk af sin store respekt, bukkede han dybt nogle gange, førte hovedet ned til tæerne og prøvede på den måde at få mig til at forstå, at det var et uhyre betydningsfuldt væsen.

Denne episode viser hvilken lethed og munterhed, der præger feernes følelser, selv når der er tale om ærbødighed. Mennesker har et moralsystem, som udtrykker en meget alvorlig holdning til livet — en moralkodeks baseret på regler, der indebærer frygt for straf. Naturligvis har feerne ikke den fjerneste forestilling om, hvad alt det

betyder. De er den bedste illustration af de smukke ord Jesus udtalte: »Læg mærke til liljerne på marken, hvorledes de vokser; de arbejder ikke og spinder ikke; men jeg siger jer, at end ikke Salomon i al sin pragt var klædt som en af dem«.

Vores opfattelse af rigtigt og forkert gælder slet ikke disse småfolk. Der findes ingen begreber som godt eller ondt i deres verden — kun en stor kærlighed til skønhed og fuldkommenhed. Det er, hvad hver og en af dem prøver at opnå: en ideel skønhed i al dens pragt og fuldkommenhed, og den stræber de efter i alt, hvad de foretager sig. Men deres stræben efter skønhed er ikke en anstrengelse eller kamp for dem, men snarere en konstant stimulans og en umådelig glæde. Jeg tror, at det ikke mindst er denne konstante indre længsel efter skønhed, som giver alle disse skabninger deres strålende glæde. Men man må ikke opfatte dem som fuldkomne. Der kan være momentant vrede, og jalousi er ikke ukendt, men den fordamper hurtigt igen. Hos os kan en negativ følelse gnave som en gift, men hos feerne bliver der ikke noget tilbage, ikke noget emotionelt bundfald, som kan forplumre deres tilværelse.

Det nærmeste de kommer frygt er deres forhold til menneskeheden. Det er rigtigt, at der findes uhyggelige ting i deres rige. F.eks. holder vandfeerne sig på afstand af de gorillalignende dybhavsvæsener, og disse bebor trods alt det samme element og den samme verden. Men selvom de ikke kan lide noget, er de ikke bange for det, for de forstår. Der er imidlertid mange ting hos mennesker, de ikke forstår. Vores motiver er meget mærkelige i deres øjne, og de ved aldrig, hvordan vi vil reagere. Derfor betragter de os med en slags angst, fordi vi ofte er så meningsløst grusomme over for den natur, de elsker. F.eks. er drabet på smukke fugle og vilde dyr, og de lidelser disse dyr gennemgår, før de dør, noget, der chokerer feer. I naturen sker drab hurtigt og som en slags afbalancering, og der er ikke megen lidelse involveret i processen. Men at dræbe for fornøjelsens skyld, og den rædsel dyrene oplever under vejs, er en særlig skræk, menneskeheden påfører feerne. Skydevåben er noget, de ikke kan forstå, og det høje knald chokerer og skræmmer dem.

Jeg har somme tider set feer, der har et stærk personligt bånd til hinanden, som regel blandt individer af samme art så som to vand- eller landfeer. De bevæger sig omkring sammen, arbejder sammen og er uadskillelige. Denne sympati er herlig at iagttage, når de lægger armen omkring hinanden og udtrykker stor hengivenhed. De diskuterer deres arbejde og viser en klar gensidig interesse for detaljer, og de har det pragtfuldt, når de leger sammen.

I modsætning til dyr, der formerer sig, kommer feer til verden gennem englene. Derfor er der blandt feer, og især i den lavere del af den midterste udviklingsfase, intet, som minder om sex. Men der er en følelse af indbyrdes sympati, dvs. den mere positive

fetype har en særlig følelse for et mere passivt individ. F.eks. er der en speciel sympati mellem et egetræ og et nærliggende birketræ. Denne følelse er helt anderledes end den, egen nærer for sine artsfæller. Men disse træer har en mere fredsommelig tilværelse end de letbevægelige feer.

Blandt sidstnævnte er jalousi ikke ualmindelig. F.eks. kendte jeg to feer, som kunne lide hinanden, men var jaloux på en tredje, der ville have for megen opmærksomhed. Jeg husker en situation, hvor to grønne feer fik deres forbindelse afbrudt ved, at en blå fe trængte sig på. En af de grønne feer kom hen til mig og beklagede sig over det. Han ville have sin vens udelte opmærksomhed, og han udsendte jaloux, grønne tanker, der så sjove ud. Det ene øjeblik sneg han sig skulende omkring, og det næste øjeblik fangede noget rart hans øje og fik ham til jublende at glemme sin elendighed og springe op i luften for at udtrykke sin glæde. En fe kan sjældent opretholde en sådan følelse ret længe, og til sidst fandt den påtrængende blå fe sammen med én af sin egen art, og dermed var freden genoprettet.

Jeg har også set dem udtrykke deres jalousi over for mennesker på forskellige måder. F.eks. havde jeg i Australien en feven, som jeg holdt meget af og kaldte »den kære lille fyr«. Da jeg var meget glad for ham, plejede jeg at tale udelukkende til ham, og ofte blev de andre feer jaloux over, at jeg kun snakkede med ham og tilsyneladende ikke bemærkede resten.

Ved en bestemt lejlighed stod en lille grøn lysfe omkring 5 meter fra mig og så helt rasende ud. Han var gal på mig, fordi jeg ikke havde lagt mærke til ham og hvad, han gjorde, og han følte sig så overlegen i forhold til de andre feer af samme art, at han forventede et rosende ord fra mig. Han var temmelig glad for sig selv.

Mange gange har jeg i haven beundret en speciel blomst på bekostning af andre, med det resultat af de feer, der var ansvarlige for resten af havearbejdet, følte sig forbigået. Men den slags følelser varer aldrig længe. I den henseende er de meget ligesom dyr eller små børn, der ikke bærer nag.

Feer bliver somme tider eftertænksomme. F.eks. kan der være noget galt med de planter, de passer, og så standser de op for at tænke over det. Et interessant tilfælde var et kaffetræ, som blev flyttet fra sin oprindelige jord i Costa Rica til en af mine venners have i Californien. Naturligvis kom Costa Rica feerne ikke med, og da træet blev plantet i haven, var de lokale feer forvirrede over det og vidste ikke, hvordan de bedst kunne hjælpe det. De holdt et højtideligt lille møde om det, men i lang tid, gjorde busken ikke fremskridt, og det bekymrede de ansvarlige feer. Til sidst lykkedes det

dem imidlertid at få nogle gode råd, med det resultat at det lille træ begyndte at komme sig.

Som jeg har sagt virker feer hovedsagelig på det emotionelle plan. Deres opmærksomhed er samlet om de ting, de især har ansvaret for (og det sker stort set instinktivt), men de har en klar fornemmelse for alle mulige ting. Deres tilværelse er gennemsyret af følelser snarere end tanker. Hele deres verden, ja selve det stof, de består af, er vitalt og emotionelt snarere end fysisk og logisk. Det er derfor naturligt, at de er lige så kompetente til at føle, som vi er til at forme og styre fysiske ting. I det store og hele er disse følelser, som jeg sagde før, positive og gavnlige, men somme tider er der et individ, som gør oprør og bliver fuld af nykker eller afslår at arbejde eller endog begynder at strides med sine naboer.

Jeg har aldrig oplevet, at en hel gruppe har gjort oprør. Det individ, der skaber problemer, undgås af de andre og stødes ud. En af mine venner overværede en speciel situation, hvor en fe blev ved med at strides med en nabo. Til sidst aftalte den ansvarlige engel en overførsel med en anden engel, og oprøreren blev sendt mange kilometer væk. Han hang med hovedet et stykke tid, men kom over det og genoptog sin lykkelige tilstand.

Ekstreme tilfælde af denne art må være uhyre sjældne, for jeg har aldrig set noget. Naturligvis er feer ikke bundet til et bestemt sted eller en bestemt have, og nu og da er der én, som får den idé at tage hen et andet sted. Det er alt sammen let, naturligt og til en vis grad også tilfældigt. Et menneske, der holder en fin have, passer og plejer sine træer og planter, og måske også har en vis følelse for deres indre liv, tiltrækker sig langt flere småfolk end en anden, som er mere ligeglad.

Alle feer elsker unge ting, hvad enten det er børn, kaniner, katte, fisk eller træer. Ungdom har en særlig appel til dem, dels fordi der er en sympatisk forbindelse, tror jeg, og dels fordi begge er fulde af glæde og lykke. Børn, og alle andre unge væsener, er meget åbne over for feer. Feer elsker små børn, iagttager dem med stor interesse og glæde og prøver endog at efterligne deres lege. Det samme gælder unge hjorte eller kaniner. Feerne holder udkig efter dem, og jeg tror, mange unge dyr kan se dem, da de trods alt er nærmere naturens rytme, end vi er, og deres sanser derfor ikke er sløvede.

Om foråret kender feerne alle hjorte, kaniner og egern, og de prøver at beskytte dem, så godt de kan, ved at give dem gode idéer og styrke deres instinkter. Det er et herligt syn at se en fe nyde nogle lams hoppen og springen og fare omkring for at opmuntre dem. Der er en følelse af nært slægtskab eller venskab. En af de næreste forbindelser er mellem feer og fugle, og især unge fugle. De kan springe højt op i vejret for at gøre

opmærksom på en orm, og hvis det tilfældigvis er en orm eller larve, der er skadelig for havelivet, så meget desto bedre for feen, og så meget desto værre for hr. orm.

De forskellige klasser af feer (jord-, vand-, luft- og ildfeer) har forskellige synspunkter, for deres interesser varierer. F.eks. mangler den ikke ualmindelige opmærksomhed, landfeer viser mennesker, næsten helt i andre tilfælde. Landfeer kender vores (for dem) uberegnelige sider og har en slags frygtsom og tvivlende holdning over for os, men de andre er enten ligeglade, nysgerrige eller ligefrem fjendtlige. Landfeer bevæger sig ikke så meget omkring som luft eller vandfeer. I nogle henseender er landvæsenerne mere selvstændige og individualistiske. I virkeligheden er forskellen på land- og vandfeer den samme som forskellen på land- og vanddyr. Vandfeerne er tilbøjelige til at bevæge sig omkring i store grupper, landfeerne i mindre, og i landgruppen er der mange temmelig fremtrædende personligheder. Landfeer har mere fantasi og derfor større lyst til at være ligesom mennesker og kopiere deres handlinger, fordi de synes, vi er så mærkelige og underholdende. De er også klare over, at mennesker er dem overlegne med hensyn til intellektuelle evner. Derfor er landfeer mere ligesom os i deres reaktioner på tingene såvel som menneskerne omkring dem.

Det, der dominerer feerne ved havoverfladen, er det faktum, at rytmen, som spiller så stor en rolle i alle feers liv, for dem er legemliggjort i bølgenes fysiske rytme. Naturligvis er hver stor gruppe bevidst om det element, den lever i. Man kan sige, at én gruppe har en vandfølelse, en anden en ildfølelse osv. Men hver deling har også noget fysisk, som giver den en bestemt karakter. I vandfeernes tilfælde er det bølgerne, der giver dem en fin fornemmelse af effektivitet. De er i konstant bevægelse ligesom selve havoverfladen, og på samme måde som havet er en stor masse uden nogen særlig differentiering af stoffet, udgør havfeerne en homogen gruppe. Søfeer har meget den samme centrale oplevelse, og de, der er forbundet med floder, har strømmen af vand som deres grundlæggende aktivitet.

I luftvæsenernes tilfælde er det højden, de umådelige afstande og fornemmelsen af næsten total frihed for fysiske bindinger, der karakteriserer dem. Det er måske af den grund, de er så højtudviklede. De er hverken begrænset stofligt eller rumligt, men samtidig er de mindre bestemte i deres form og udseende.

Salamandre er lige så uafhængige af menneskers indflydelse, men de er trods alt knyttet til et fysisk fænomen. Der er noget forfriskende og rensende over ildfeernes følelse. Fordi deres element er en slags port mellem to verdener, synes de at befinde sig i et grænseland og have del i begge verdener. Det er vanskeligt at beskrive deres specielle synspunkt. De opfatter livet som en konstant strømmen ind og ud af former, og på den måde er de i hjertet af naturens alkymi.

Fæerne som helhed har kun en vage forestillinger om Gud, der for dem (hvis de overhovedet tænker over sagen) legemliggør grundlaget for det ordnede univers, de føler, de lever i. Feer gennemgår ifølge sagens natur ikke de samme lidelser som os, for kampen for tilværelsen, der udgør størsteparten af lidelserne i menneskets tilværelse, har ingen genpart i deres. De lider i mindre målestok, når tingene går galt i deres verden, men naturligvis er det ikke virkelige lidelser, som vi opfatter dem. Jeg tror ikke, de oplever smerte i nogen videre udstrækning, selvom de ved, den findes, da de ser den hos dyr og andre skabninger.

Somme tider vil de gerne være mennesker. Man kender tilfælde af den art, og det er kun på den måde, de kan fornemme vore bekymringer og besværligheder. De beundrer os i mange henseender, og hvis vi var venlige og forstående over for dem, ville de hellere end gerne være venner.

Som jeg sagde før, kender feer kun lidt til Gud, men de har en temmelig vag, men smuk forestilling om højere væsener i evolutionsplanen, så som deres egne engle, der for dem er de klogeste og mest afklarede væsener i verden.